ION CALOVIA

APOKOLOKYNTOSIS

19

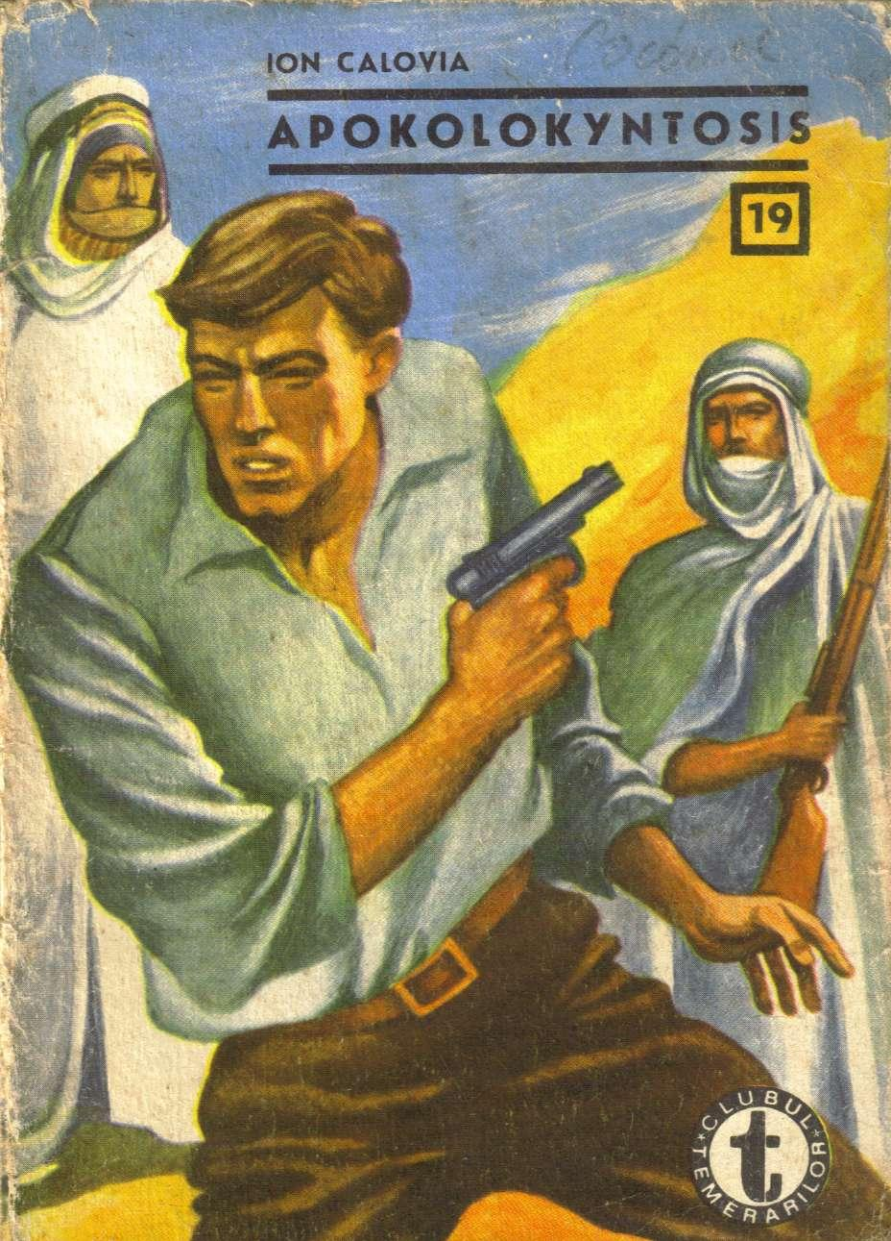

CLUBUL TEMERARILOR

ION CALOVIA

APOKOLOKYNTOSIS

APOKOLOKYNTOSIS

APOKOLOKYNTOSIS

APOKOLOKYNTOSIS

APOKOLOKYNTOSIS

APOKOLOKYNTOSIS

APOKOLOKYNTOSIS

EDITURA TINERETULUI

Coperta de GH. MARINESCU

Redactor responsabil : TUDOR POPESCU
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 18.10.1966. Bun de tipar 16.01.1967. Apărut 1967. Comanda nr. 7884. Tiraj 80.140 ex. Hîrtie ziar sul de 50 g/m², 700×1 000/32. Coli editoriale 2,29. Coli de tipar 2. A.T. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—3.

Tiparul executat sub comanda nr. 60 725 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

CAPITOLUL I

De îndată ce rămase singură, reţinerile ce le avusese fără de tatăl ei răbufniră în inima Aişadei ca furtuna deşertului. Sufla peste chipul ei frumos vîntul mîniei, parcă împotriva tuturor lucrurilor din lume, împotriva tatălui ei şi împotriva acelui colecţionar de insecte, Hail Nadida, logodnicul.

Îşi aminti tonul poruncitor al tatălui său, bancherul Talib El Raiz, cînd i-l descrisese pe entomolog ca pe tot ce putea fi mai nimerit pentru o convieţuire liniştită. La încercările ei de a mai amîna logodna, Raiz poruncise : „Îl iei ! Vei vedea mai tîrziu că am avut dreptate !" Iar la protestele sale că acest cămin se va întemeia pe înşelătorie, că ea nu-l iubeşte, Raiz se înfuriase, strigîndu-i : „Chestiunea dragostei tale nu face parte din socotelile vieţii, şi fără îndoială sfîrşeşte prin măcinarea averii mele !"

Scoase verigheta şi o aruncă cît colo. Pe urmă se prăbuşi pe un divan, cu faţa îngropată în mîini, într-un plîns deznădăjduit, amar, întrerupt de suspine înăbuşite.

În semiîntunericul încăperii cu storurile trase, îi răsări, halucinant, chipul lui El Malik.

Tremura la gîndul că Zohac — omul ei de încredere —

s-ar fi putut să nu-l găsească pe şeicul beduinilor, iubitul ei de la care aştepta salvarea.

Cînd se dezmetici din tot acest bizar coşmar, trase zvîcnit de eşarfa clopotului care răspundea în camera doicii, bătrîna Meisară. Se sculă şi trecu în faţa oglinzii mari.

Era o fată frumoasă, bine făcută, cu mers mlădios de baiaderă. Vizitase Europa, trăind la Paris cîtăva vreme, însoţită de Sir Oliver Upperood, cu care bancherul Raiz ar fi vrut să o căpătuiască. Farmecul ei de adolescentă zvăpăiată o făcuse şi mai plăcută saloanelor pariziene. Tărăgănarea vorbei cu moliciuni orientale, înflorită de un zîmbet naiv, atrăgea pe toţi.

Îşi strînse în poşetă cîteva lucruri, şi cînd doica se ivi în prag o văzu prin apa oglinzii, dar nu se întoarse.

— Buna mea Meisară, lasă totul, că trebuie să mă însoţeşti la bazar.

— La bazar, mademoiselle? se miră doica, înspăimîntată.

— Da, am nevoie de nişte piepteni de fildeş...

— Oi avea, mademoiselle, dar efendi Raiz mi-a dat în grijă...

— Fă asta pentru mine, o întrerupse Aişada, alintîndu-se. Am mai ieşit noi şi fără voia „stăpînului"...

Meisară o urmă, ştiind că n-are încotro. Ajunsă în curte, ochii de migdală ai fetei cuprinseră parcă pentru ultima oară casa părintească, cu coloanele ei împletite

ca niște șerpi, banca albă de piatră, de sub umbra curmalilor, și havuzul clipocind ca un cîntec depărtat.

Era un soare galben, arzător, ca un disc încins de jăratec. Bătrîna Meisarà abia se ținea, gîfîind, pe urmele ei. Îmbufnată, îi scăpa numai printre buzele uscate: „Alah, Alah, tu, de sus, veghează-ne!" În sfîrșit, intrate în bazar, fură luate de hărmălaia de glasuri asurzitoare, de mulțimea pestriță, de tărăboiul goarnelor, clarinetelor, cimbalelor și dairàlelor. Unde întorceau ochii, le întîmpinau strigătele negustorilor, magicienilor, tălmăcitorilor de vise, astrologilor, fachirilor și ghicitorilor de tot soiul, care-și arătau arta mincinoasă de a prezice sau de a vindeca pe bolnavi. În îmbulzeala de acolo fata fremăta de nerăbdare de a zări pe ursitul inimii ei. Oprindu-se lîngă o tarabă, își cumpără piepteni. Alături, un zăplan de arab, fachir, făcea să se minuneze mulțimea, călcînd cu labele negre și păroase pe un covor de cioburi. Un altul dansa, încordîndu-și mușchii sub strînsoarea a două mari cobre. Doica căsca gura, furată de priveliștea nemaivăzută.

Deodată fata simți pe ceafă răsuflarea unui om ce o apucase strîns de mînă. Întoarse capul, și inima parcă încetă să-i mai bată. Stătu nițel pe gînduri, trase cu coada ochiului spre doică, apoi se furișă și dispăru cu Seid El Malik, șeicul.

La intrarea în tîrg, după un zid gros, se ivi Zohac cu mutra lui ipocrită, care ținea de frîu armăsarul șeicului, un pur sînge khorasan.

— Ştii ce ai de făcut! zise şeicul, azvîrlindu-i la piept o pungă.

— Alah să vă aibă în pază! răspunse arabul, căzînd în genunchi, să sărute picioarele Aişadei.

— Mulţumesc, Zohac! spuse fata cu recunoştinţă.

El Malik îşi azvîrli în spinarea armăsarului iubita, dispărînd într-un nor de praf.

Omul de încredere al îndrăgostiţilor se aşeză pe o piatră, chibzuind cum să facă să iasă cu faţa curată. S-ar fi dus să-l înştiinţeze pe Talib El Raiz, la cafeneaua cea luxoasă din gura portului, unde îşi punea la cale, cu mîini murdare, afacerile. Se temea însă că, pînă să-i explice, s-ar fi ales cu o bătaie zdravănă. Găsi o altă cale. Ca să-şi ferească spinarea, hotărî să-l anunţe nu pe stăpîn, ci pe Hail Nadida. Odată întors acasă, îi ajunseră la ureche plînsetele zgomotoase, căinţele şi blestemele doicii. Făţarnicul clipi mărunt, ocoli clădirea şi, cu strigăte gîgîite, îl chemă pe entomolog, pe care în fiece dimineaţă îl găseai într-o încăpere de la etaj, amenajată pentru cercetarea gîngăniilor de tot soiul. Bolborosea ca scos din minţi: „Ce-am văzut, n-am văzut!" Zohac se împiedica la limbă, născocind povestea că, trecînd pe şoseaua ce ducea la Shiraz, văzuse cum un beduin călare se repezise şi o furase pe fata stăpînului. Şi iar începu să se tînguie ca un apucat.

Entomologul rămase consternat. Asta era a doua ştire, mai cumplită decît aceea primită de la Meisară că iubita lui dispăruse fără urmă de lîngă ea. Zohac se

jura că o văzuse împotrivindu-se beduinului. Trebuia să-l anunţe pe efendi Raiz.

Bogătaşul Talib El Raiz avusese o zi proastă. Tocmai i se anunţase o nenorocire : acţiunile petrolifere din marele port *Abadan* scăzuseră vertiginos. Dar cum o nenorocire cheamă pe alta, şi dintr-o nenorocire se învaţă multe, aceea a răpirii Aişadei fu mai puţin dureroasă.

— Eşti un om de nimic, zbieră el furios la Hail Nadida. Te-am avertizat, domnule, că banditul ăsta de şeic vrea să pună mîna pe averea mea.

— Da, e o chestiune de viaţă şi de moarte, răspunse entomologul amărît. Asta cere răzbunare ! Azi-dimineaţă ne-am pus inelele în deget. E logodnica mea, iar sicarul * va pieri de mîna mea, chiar acum. Voi pregăti o caravană să-i dau de urmă... Cred că e bine să mergi şi dumneata, efendi !

— Cum ? se încruntă Raiz. Apoi cu o mustrare ascuţită ca un ţipăt : Afacerile nu-mi permit să le părăsesc. Te credeam un om destoinic. Fă-mi dovada. Ia din caravanseraiul meu cămilele care-ţi trebuie. Vei avea şi banii necesari. Şi acum, grăbeşte-te !

Îl concedie cu o strîngere din umeri, a neputinţă, grăbit să-şi reia firul discuţiilor cu alţi cîţiva oameni de afaceri.

* Sicar = tîlhar, asasin.

Nadida, cu sufletul răvăşit, ieşi murmurînd pentru sine : „Ce dobitoc ! Ce dobitoc !... Halal să-i fie ! Oamenii ăştia de afaceri seamănă cu animalele flămînde care-şi devoră puii..." Mergea cu paşii rari, fără ţintă, împovărat de gînduri. Se înşela pe sine, crezînd sincer că logodnica sa a fost victima unui atac banditesc al şeicului Seid El Malik. Îl cunoştea bine pe acest chipeş arab al cărui tată fusese vestit prin negoţul de contrabandă. Apoi îşi aduse aminte de unele dogme ale Coranului care spuneau că răgazul pregătirilor de răzbunare nu există decît patru luni pe an. Scoase calendarul şi, cu chipul schimonosit de ură, îşi dădu seama că e timpul potrivit.

Deodată holbă ochii, văzînd însemnat în notesul său data sosirii unui bun prieten din România. „Uite încurcătura naibii ! Uitasem de Duma !"

CAPITOLUL II

Locuinţa lui Hail Nadida semăna cu toate locuinţele arabilor din jur, ale mahalalei Vahabit — un cub de o mărime potrivită, fără ornamente preţioase.

Abia sosit dimineaţa în Bandar Shahpur, tînărul entomolog român, Radu Duma, nu apucase să-şi deşerte sacul cu noutăţi, nici să-şi reamintească împreună cu Nadida studenţia petrecută la Bucureşti, orele

de studiu în căutarea cine știe cărei noțiuni de specialitate, nopțile de veghe, micile șotii făcute unul altuia. Nu apucase nici cel puțin să-și termine de povestit minunata călătorie făcută cu submarinul „Delfinul", amenajat special pentru cercetări oceanografice, de la Constanța pînă la Marea Roșie, și de aici în Golful Persic.

Hail Nadida, gazda, îl întîmpinase cu voioșia lui tînără și proaspătă, ușor detașată de necazul care-l rodea pe dinăuntru. Se spovedise în treacăt, cu un surîs fals de nepăsare, istorisindu-i cum i se răpise logodnica de către șeful unui trib de beduini ; dar nici această istorie nu fu dusă pînă la capăt.

„E o ticăloșie, gîndea Duma, să-ți răpească cineva ceea ce visai că face parte din ființa ta."

Nadida îi propuse să-l însoțească în această expediție de răzbunare.

Prietenia pentru Nadida, dar mai ales un sentiment elementar de dreptate, îl făcu pe Duma să accepte, cu atît mai mult cu cît ceea ce căuta el s-ar fi putut să găsească și în locurile spre care îl ruga prietenul să-l însoțească.

— Kalandan, mai pune o behara * pe cămila asta !... Onan, adă tu, în chioșcuri, carabinele ! Ai, strînge

* Behara = chioșcuri împletite din nuiele, purtate de cămile.

chinga, că le pierdem pe drum !... Nu uitați să adăpați bine cămilele. Burdufele cu apă le pun eu...

Radu Duma, legănîndu-se pe balansoarul pus sub umbra unui cedru și trăgînd des dintr-o narghilea așezată alături, avea senzația unor pregătiri de luptă. Cunoștea bine sufletul acestor oameni care nu îngăduiau jignirea, care socoteau legea onoarei mai presus de orice. Le știa și perseverența, gîndirea vioaie, dar și parfumul spiritului, din anii petrecuți cu Nadida.

Venise din România, încrezător că va găsi pe aceste meleaguri aride, pe colinele iraniene sau prin preajma Shirazului, o gînganie, un fluture extrem de rar, a cărui speță poate se pierduse de mult. Ținea morțiș să-l afle, să-l prindă și, clasîndu-l, să completeze colecția de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa". Era un cercetător perseverent, de tipul savantului tenace, cu o pasiune teribilă pentru făpturile cu șase picioare — această clasă inelată de lepidoptere.

Vă închipuiți ce nenorocire căzuse pe capul acestui tînăr savant, ajuns la mii de kilometri de țara lui, pregătit să înfrunte orice obstacol într-o expediție proiectată să afle minunata lepidopteră *Apokolokyntosis*, văzîndu-și deodată speranțele spulberate.

Soarele se drapa într-o culoare cenușie. Căldura devenise copleșitoare, încingînd totul, parcă pînă la ardere.

Duma asculta, puţin atent, chirfoseala * din ogradă. Totul îi părea searbăd, fără noimă, şi oarecum caraghios. Cu mentalitatea lui europeană refuza să înţeleagă că un savant, chiar în devenire, cum era Hail, se lăsa ispitit să pornească după o nălucă, tîrît într-o aventură, cînd atîtea lucruri de o importanţă covîrşitoare ar fi trebuit să-l atragă.

Dar gîndurile i se risipiră brusc, fiindcă *el ernin* — adică omul de încredere al gazdei — Kalandan, un fel de butoiaş de bere, încălecînd pe un asin fu azvîrlit pînă la picioarele lui.

— Oh, oh !... Alah, şi tu, Profetule, strigă Kalandan, ţinîndu-se de şale, cine v-a pus să faceţi un dobitoc ca ăsta ?

— Haide, Kalandan, scoală, omule, că întîrzii, spuse Hail, neputîndu-şi ţine rîsul. Te aşteaptă efendi Raiz !

Măgarul se trîntise pe spate şi zbiera de-ţi lua auzul. Era destul de grotesc să-i vezi tăvăliţi în ţărînă.

— Cum să mă scol, efendi ? zise el, ridicînd puţin capul, cu o mutră hazlie. Nu pot, păcatele lui Alah...

— Pune mîna şi-l ridică, zise Nadida lui Onan.

— Lasă-l, că-s de acelaşi neam !...

Radu Duma rîdea din toată inima. Onan îşi văzu de treabă, adăpînd cămilele. Kalandan sculă asinul.

* Chirfoseală = hărmălaie.

încălecă, dar cînd să iasă pe poartă Hail îi strigă, parcă sorbindu-şi cuvintele :

— Spune-i lui Raiz că pe lîngă cele două mii de lire ne e de trebuinţă încă o cămilă.

Năduşit, ştergîndu-şi faţa cu o batistă scoasă din sutana-i albă, Hail se trînti pe un şezlong, alături de Duma. Ţinea pipa între dinţii galbeni şi rotea ochii cu o uimire suspectă, vorbindu-i repede, constatînd că nu-i în apele lui.

Peste puţin, Kalandan intră în curte pe cămila cerută de Hail. Asinul îi urma cămilei, legat cu căpăstru de coada ei. Rotofeiul Kalandan striga cît îl ţinea gura împotriva lui Talib El Raiz, care se decisese cu greu să-i dea dromaderul.

— Nu mai înţeleg de loc ce cap de *gur* * sălbatic are efendi ăsta. Nu ştie că pînă şi regele Sasanizilor a fost înghiţit de un gur. Şi apoi, ce, ne ducem la zaiafet ?

Nadida căuta să-l potolească. Onan îl aţîţa, căci îl distra limba lui ascuţită. Lui Kalandan îi plăcea să se arate grozav de învăţat. Amesteca, cu o savoare iscusită, nume şi fapte ce-i rămăseseră din cîteva cărţi citite. Era curz, fiu de păstor de capre din munţii Zagros.

— Ascultă, Kalandan, zise serios Onan, de unde ştii tu, mă, atîta istorie ?

* Gur = măgar şi mormînt (în limba persană).

— De la vărul meu din Damasc, care se prinde cu măgarii sălbatici în arcan, răspunse curzul.

— Şi cum îl cheamă pe văr-tu ?

— Onan ! exclamă cu subînţeles Kalandan.

— Care va să zică mă faci măgar !

— Nu pe tine, pe vărul meu...

— Ştiam că tu eşti copil de pripas şi fără rude.

— D-aia nu-mi place mie să vorbesc cu nerozii, încheie Kalandan discuţia.

Hail pregătea cămila adusă. Radu Duma era bine dispus. Humorul lui Kalandan făcea din acest bondoc un personaj de arenă de circ, isteţ şi mucalit. Intră şi Duma în vorbă :

— Şi de ce s-a lăsat aşa de greu efendi al dumitale, prietene ?

— Pentru că bogaţii îşi mănîncă de sub unghie.

— Dar nu-i interesul lui să-şi caute fata ?

— Ce interes, efendi ? Interesul lui e să-şi apere averea. Dar cu toată averea sa eu zic, că-i foarte sărac...

— De ce ? făcu Duma.

— Că n-are omenie.

— Şi pentru unu' ca ăsta îţi chinuieşti tu, Haile, sufletul ?

— Nu pentru el, zise moale Hail, ci pentru Aişada.

— I se scurg ochii după ea, îl apostrofă Onan.

— Ştii ce ? mai încercă Duma. Poate că te răzgîndeşti, Haile, şi mergi cu mine după Apokolokyntosis.

— Îţi baţi gura degeaba, răspunse Hail, oţeţit. Uite, ţi-am şi pregătit cămila. Vii cu noi, că avem mare nevoie de muşchii tăi.

Privirile lui Duma se încrucişară cu ale lui Hail. În definitiv, orice deplasare în afara oraşului, împreună cu Nadida, nu putea să-i aducă decît surprize. Nu vroia să arate că se face şi el părtaş la urmărirea răpitorului, dar înăuntrul lui avea convingerea că trebuie să-şi ajute prietenul, chiar întrerupînd căutarea insectei. De aceea protestă moale :

— Ce pot face acolo ? !

— Ai să prinzi fluturi, efendi ! se amestecă în vorbă Kalandan.

— Bine zice Kalandan. Ţinutul e bogat în insecte, doar e patria trandafirilor şi macilor. Cu graba asta n-am avut răgazul să te duc la Raiz, să-mi vezi muzeul : sînt acolo exemplare care nu se află la „Antipa", dar figurează în toate cataloagele.

— Expediţia ta e hărăzită eşecului... Asta-i credinţa mea, maurule. Acum, că-s arab din tălpi pînă în creştet — zîmbi Duma — pot să-mi dau părerea că „noi", arabii, avem sîngele răzvrătit... dar cu nomazii deşertului e foarte cuminte să fii prudent !

— Lasă, efendi, că sîntem înarmaţi bine. Nu-ţi fie teamă, te păzim noi, spuse Onan în treacăt.

— Mă credeţi fricos sau laş ?

— Şi una şi alta, vorbi Kalandan, pîn' ne-om convinge de virtute. Aşa se lăuda şi sultanul Abdul Hamid,

şi doar că n-a crăpat cînd a găsit în pat o ploşniţă.

Cînd totul fu gata, Kalandan şopti ceva la urechea lui Onan şi, prinzînd momentul potrivit, cînd Duma discuta cu Hail, îl luară pe sus, suindu-l pe cămilă.

— Ia uitaţi-vă, fraţilor, pare Califul din Bagdad! glăsui Onan.

— Şi nu orice Calif, adăugă Kalandan. Are măreţia întîiului Abassiz. Se repezi şi-i aduse plasa de prins fluturi, adăugînd : Ia, preaslăvite stăpîne, spada ta!

Se stîrni o veselie nemaipomenită. Duma acceptă de bunăvoie acest joc de copii mari, care îl mai scotea pe Hail din mahmureală.

Încălecară şi ceilalţi, şi „caravana" porni spre drumul Shirazului, cum îi îndrumase Zohac.

Nu se ştie ce îl determinase pe şeicul El Malik să indice, prin Zohac, taina de nedezlegat a drumului pe care dispăruse cu fata furată. Poate că şeful beduinilor să se fi gîndit mult mai departe, să producă panică în rîndul urmăritorilor, dacă aceştia s-ar fi încumetat să-i ia urma, sau, poate, nici nu era la mijloc o taină, şi juca cu cărţile pe faţă.

Spre surpriza lor, în drum li se alătură Zohac, pe altă cămilă, zicînd că l-a trimis stăpînului său, tatăl Aişadei.

Caravana expediţiei, în care se afla entomologul Radu Duma, înainta prudent pe drumul Shirazului, intrînd într-un ţinut nisipos, anevoie de stăbătut, nu-

mărînd acum cinci călători. Soarele de sticlă mişca la suprafaţa nisipului apele depărtate ale mirajului.

Kalandan avusese ideea, ca unul ce mai trecuse pe acolo, să nu ţină drumul cunoscut de alte caravane. Spunea că dacă vor grăbi pasul ca de gumă al cămilelor, ocolind platourile scunde ale deşertului, vor înjumătăţi drumul, deşi Zohac se împotrivise.

Onan se împotrivise şi el, iar acum îl şfichiuia cu vorbe neînţelese de Duma, dar usturătoare pentru Kalandan :

— Ar trebui să-ţi trag un glonte, şi să te las ospăţ şacalilor !

— Nu s-ar sătura cu o porţie ce trage nimica toată la cîntar... Cu tine ar fi altceva !

Duma, legănat între cele două cocoaşe ale cămilei, avea o anume îngăduinţă pentru cei doi scutieri. Căuta să repete în gînd unele cuvinte ale lor de care s-ar fi putut să aibă nevoie. De fapt îl cuprinsese o reverie nostalgică, pentru că străbătea întîiaşi dată asemenea meleaguri. Îşi pregătise mai dinainte plasa cu coadă lungă, să prindă gîze, aşa cum proiectase încă din Bandar Shahpur. Deocamdată nu văzuse nimic care să-i atragă luarea-aminte. În preajma platourilor stîncoase, încălzite de acelaşi soare neînduplecat ce le macină zi de zi ca să le preschimbe în felii de nisip, nu se aflau decît roiuri de muşte mari şi gîngănii neînsemnate. Îşi spunea în sine că poate Onan avusese dreptate, că dacă ar fi apucat pe partea de est, unde

harta arăta în verde deschis ostroave de vegetaţie, şi-ar fi umplut poate trusa cu unele specii de hexapode. Urcuşul era greu. Grote mari, căscate, de înălţimea unui om călare, lespezile sfărîmicioase îi sileau să urce în rînd ţinînd de căpestre cămilele, la distanţă potrivită.

Ochii ageri ai lui Duma descoperiră, lipit de stîncă, un fluture alb, neobişnuit de frumos. Cît ai clipi, cu plasa în mînă, încercă să urce de-a buşilea pînă la el, dar unde punea piciorul, roca se surpa. Kalandan făcea mare haz :

— Lasă, efendi, că ţi-l prind eu cu turbanul !

Dete fuga, ocolind rîpa, ochi un loc potrivit, se lungi pe burtă şi haţ ! fluturele rămase prizonierul cialmalei *. Se întoarse triumfător şi, cînd s-o scuture în trusa lui Duma, fluturele îşi luă zborul.

— Ptiu, gînganie afurisită ! zbieră Kalandan. Eşti mai iute decît zeiţa Isis.

Duma, întinzînd repede plasa, îl prinse iarăşi. Era bucuros pentru prima izbîndă. L-ar fi scos, să-l observe mai bine, dacă Nadida nu i-ar fi grăbit la drum.

Coborîră podişul şi, ca să-şi mai odihnească cămilele, făcură un popas la umbra unei stînci încovoiate.

Cu această ocazie, observară lipsa lui Zohac. Cămila lui probabil urmase celelalte cămile, însă el nu era de găsit. Se făcură tot felul de presupuneri îngrijorătoare,

* Cialma = turban mare.

ceea ce îi obligă să-şi ia carabinele în mîini. Toţi fură de părere să se depărteze de colină, spre a se feri de vreo surpriză.

— Nu ştiam eu ? zise Onan. Zănatecul ăsta de Kalandan ne-a înfundat în pustie, şi dracul mai ştie pe unde ne-om afla. Trebuie să ţinem drumul spus de Zohac.

— Ia mai lasă-l tu pe ăla, că n-ajungi bine, dacă te iei după el ! îi întoarse vorba Kalandan.

Nadida credea de-a binelea că Zohac a căzut într-o rîpă şi l-a înghiţit nisipul mişcător. Sau cine ştie peste ce altă năpastă dăduse. Singur Duma îşi ţinea calmul, căutînd să vadă dacă se aflau în nisipul răscopt niscai vietăţi. În jurul unui saxaul * dete peste un cărăbuş cu trei coarne, de o formă ciudată.

Platoul se pierduse în zarea alburie. Hail cerceta din cînd în cînd, cu binoclul, întinderea nesfîrşită de nisip.

— Ia vezi, Radule, nu cumva mă înşală ochii ?

Duma privi prin ochean şi i se adresă :

— Se pare că sînt două puncte mişcătoare. Eu zic să ne oprim. Dacă după cîteva minute le vom mai vedea, şi n-a fost o înşelătorie a mirajului, ne urmăm drumul.

După cîteva momente de aşteptare, Onan fu acela care, luînd binoclul de la ochi, vorbi :

---

* Saxaul = copac fără frunze, care creşte în nisip.

— L-am recunoscut, e Zohac ! Dar de ce sînt doi ?! Nu cumva zarea asta mincinoasă îl răsfrînge ca într-o oglindă...

Treceau ocheanul de la unul la altul şi fiecare spunea cîte ceva, fără însă a ghici întocmai. Acum se desluşeau bine siluetele înotînd în rumeguşul de sticlă al nisipului. Se apropiaseră într-atît, că ciudata lor nălucire deveni dintr-o dată realitate.

Zohac aducea cu el un bătrîn înalt şi deşirat, a cărui bizară înfăţişare uimi mai cu seamă pe entomologul român. Cel pe care îl aducea era un derviş *, din secta urlătorilor, îmbrăcat ca o mascara, într-un mod care-ţi inspira groază. Avea obrajii şi mîinile vopsite într-o culoare de sînge închegat, iar ce se mai vedea din trupul lui acoperit pe jumătate de un veşmînt din petice de toate culorile era boit în roşu şi negru.

O asemenea stranie înfăţişare, deşi neliniştea chiar pe cei trei arabi, pentru Duma avea aerul unei bufonerii.

Cum îi zări, dervişul, ridicînd braţele spre cer sau trăgîndu-se de barba lui albă şi rară, începu să urle cu putere versete din Coran, ca acele din *al Fatiha :*

Vi se va întîmpla ceea ce Alah a hotărît !
Credinţa e un hatîr al lui Alah,
el îl acordă dacă vrea.
Pe voi nu vă va durea capul,
şi nu veţi fi niciodată beţi.

* Dervişi = pustnici persani îmbrăcaţi bizar.

— De unde l-ai culeș pe pustnicul ăsta? întrebă Duma.

— Era într-o grotă, efendi. M-am gîndit că n-ar strica întîlnirii noastre cu beduinii. Ei au un mare respect față de „omul lui Alah".

— Cu ce-l cărăm de-aici, la asta nu te-ai gîndit? se răsti Onan.

— Merge pe cămila mea...

— Te descurci cum știi cu dervișul, interveni Hail. Asta ne ține în loc!

Caravana porni lăsîndu-l pe Zohac cu pustnicul. Dar nu după mult timp Zohac li se alătură:

— Cum ai scăpat de el? se interesă Duma. Te-a întrebat ceva?

— Nimic. L-am părăsit pe cînd îngenunchease, să-și facă rugăciunea de amiază. Mă ținea în loc...

— Curioasă creatură, mai zise Duma apropiindu-se de Hail. Atît de curioasă, încît n-aș face un păcat să zic că șeicul ne iscodește în taină.

— Crezi că dervișul e un spion?

— Nu pun mîna în foc, dar s-ar putea. Da' lămurește-mi și mie de ce spune Zohac că unii oameni îi respectă?

— De ce? Întîi pentru ciudățenia lor, al doilea fiindcă dervișii au un mare dispreț pentru bunurile pămîntești și pentru lumea vanităților ei.

Apoi Nadida scoase busola și constată că sînt la N.E. de drumul cunoscut al Shirazului. Îl chinuia

gîndul că omul credincios al Aişadei, Zohac, îl putuse minţi. O tulburare mare îl cuprinsese, dar nu îndrăznea să o destăinuie, de vreme ce-l trimisese chiar tatăl fetei... Poate se înşela.

De cîteva ori acul busolei îşi modificase bătaia, şi imaginîndu-şi drumul parcurs avu impresia că se încrezuse prea mult în limbuta lor călăuză.

— Las-o naibii de jucărie, spuse Kalandan, parcă ghicindu-i gîndul. Nu mai avem mult pînă departe. Pe Alah, îţi va cădea în braţe Aişada, mai curînd decît te aştepţi... Ştii dumneata că drumul ăsta e mai scurt de trei ori ca ălălalt ? De unde să ştii ! Kalandan ştie, că a vrut să rămîie în pustiu, să se facă derviş.

— Dacă-i aşa, de ce nu-l folosesc caravanele ? întrebă Duma.

— Iată o întrebare cu rost, clipi curzul. Ălălalt drum, efendi, o avea el ocoluri, însă-i mai bun. Şi cu asta tot nu ţi-am spus nimic. Îţi spun acum : se află acolo înşirate, ca o salbă de mărgăritare, locuri de verdeaţă, oaze, ca în sînul lui Abraham.

În faţa lor, nesfîrşita zare galbenă se unea departe cu cerul care şi el împrumutase culoarea nisipului. Nadida scrută zarea şi observă că terenul se accidenta. Vorbi lui Kalandan :

— Iar dăm de un platou ?

— E ultimul. Acolo e şi ceva verdeaţă pe poale. Ştiu eu o ascunzătoare de toată frumuseţea, să-l întîmpinăm pe El Malik.

Pe măsură ce se apropiau de colină, toţi erau acuma însufleţiţi de o încredere avîntată. Şi, urcînd pe povîrnişuri, trecură de partea cealaltă unde, spre mirarea lui Onan, aflară drumul căutat.

Colina era nisipoasă spre vîrf, în poale era însă împădurită cu cedri pletoşi, curmali şi chiparoşi. Un ochi de apă limpede, ieşit ca prin miracol, aducea o răcoare plăcută. Puţin mai departe, în vale, se vedea un sat de colibe.

Nadida îşi făcu socoteala că greoaia caravană a şeicului nu avusese timpul necesar să ajungă aici. Se bizuia pe destoinicia tovarăşilor săi, şi după ce se sfătui cu ei hotărî ca pipernicitul Kalandan să rămîie de pază la cămile, împreună cu Zohac. El, cu Duma şi Onan, după ce se înviorară spălîndu-se, coborîră să găsească un loc potrivit. Aşteptau înfrigurati, aşezaţi lîngă nişte tufe, cînd deodată Onan zări prin frunziş un cap de beduin.

Abia apucă să-i înştiinţeze pe ceilalţi, că şi dispăru în spatele tufelor. Alergară fiecare în altă parte, scotocind tufişurile. Duma fu primul care dete peste un beduin, gata să-i înfigă cuţitul în spate. Se întoarse brusc şi-l snopi în lovituri de pumni. Beduinul nu se dete bătut. Apucă iute cuţitul, care îi scăpase, şi se năpusti ca o panteră. Cu un picior înainte, Duma făcu o fentă care puse pe arab la pămînt. Îl lovise cu atîta putere, că iscoada lui El Malik abia tîrziu îşi veni în simţiri.

Hail şi Onan somaseră cu carabina un alt beduin care nu se împotrivi să se predea.

La cercetare, beduinii recunoscură că şeicul avea obiceiul să trimită în recunoaştere cîţiva oameni. Unul din ei apucase să încalece şi să se facă nevăzut, cu toate că Onan pretindea că l-a rănit serios, trăgînd după el. Şi, culmea, Zohac dispăruse şi el cu iscoada care izbutise să fugă ! Le era limpede acum povestea cu dervişul adus de „omul de încredere" al Aişadei.

Prizonierii fură daţi în paza lui Kalandan. Ceilalţi trei se întinseră la umbră, în aşteptarea caravanei lui Seid El Malik.

CAPITOLUL III

Tribul de beduini „Sesaran" era o ceată nomadă de arabi rătăcitori, al cărui şef, El Malik, avea dreptul de viaţă şi de moarte asupra supuşilor. Caravana tribului se compunea din 150 de bărbaţi vînjoşi, călări pe tot atîtea cămile şi cai pur sînge, înarmaţi pînă-n dinţi, oameni aspri şi cruzi, neînduplecaţi la fire şi fără a se da în lături de la orice blestemăţie, dacă în drumurile străbătute de ei bănuiau numai că li se închid căile „negoţului". Îşi purtau femeile şi copiii în peregrinări nesfîrşite, prin deşerturile nisipoase, aşa cum îi mînau interesele — cînd pe marginile povîrnite ale golfului Persic, cînd

trecînd prin teritoriul neutru, Kuwait, pînă în nisipurile fierbinţi ale Arabiei Saudite.

Necinstitele afaceri de contrabandă, cu haşiş luat din Shiraz — patria florilor de trandafiri şi maci — şi transportat pînă în portul Kuwait, în căpestrele duble anume întocmite ale cămilelor, îi asigurau şeicului un venit puţin obişnuit. Dar nu scăpa nici de hăituirea autorităţilor care-l încolţeau ca pe un şacal, luîndu-şi de cele mai multe ori partea leului, căci abilitatea lui El Malik nu dădea totdeauna roadele aşteptate.

Şeful era un om tînăr, chipeş, a cărui privire scăpărătoare pe sub sprîncenele-i negre şi îmbinate îi da o înfăţişare hotărîtă, ca de piatră colţuroasă. Deşi tînăr, după moartea bătrînului său tată, Ciaban ibn Seran ibn Essad ibn Hassan El Malik, beduinii îl aleseseră şef pentru multele sale isprăvi şi pentru cutezanţa cu care izbutea să ţină — cu firea sa violentă — supuşii într-o ascultare deplină.

Acum caravana beduinilor înainta repede, cu toată laia, pe drumul Shirazului, după ce săvîrşiseră cea mai grozavă ispravă în orăşelul de coastă Bandar Shahpur, la capul de N. E. al golfului Persic — o azvîrlitură de praştie de marele port petrolifer Abadan.

El Malik strîngea la piept pe minunat de frumoasa Aişada, cea cu ochii de lăstun.

Zîmbea viclean în barba lui mică şi gîndea că treburile îi reuşiseră mai bine decît s-ar fi aşteptat. Avea de

acum odorul, bijuteria nepreţuită după care îi arsese sufletul atîta vreme, pe această fermecătoare fată care-i aprinsese inima. Însă zîmbetul lui tăios arăta o împăcare cu sine şi pentru alte lucruri decît pentru dragostea ce i-o purta Aişadei. El Malik, acest om care se conducea după legile aspre ale deşertului, se vedeă acum stăpîn pe situaţie. Tatăl logodnicei — gîndea el — va fi silit să consimtă, vrînd-nevrînd, la planurile sale bine înjghebate. Tribul lui El Malik era desconsiderat de celelalte triburi rătăcitoare, pentru că numărul fetelor întrecea cu mult pe cel al bărbaţilor şi, deci, era un semn al slăbiciunii tribale. Spera că o dată cu fata va pune mîna pe o sumă importantă, ce-l va ajuta să cumpere copii din alte triburi.

Nu-şi făcea însă iluzii că nu va fi urmărit de bancherul arab. Bănuia că, întărîtat de dispariţia fiicei sale, Raiz nu-l va cruţa. Ştia şi că puterea banului va pune în mişcare agenţi, comisari şi urmăritori. Semeţia lui însă nu-i da strîngeri de inimă. Ştirile rele le-ar fi putut afla la timp, căci pretutindeni avea oameni de-ai săi. Pe deasupra se bizuia pe romantica fiică a bancherului, care-i dovedise că-l iubea cu înfocare, împotriva voinţei tatălui ei, fiind subjugată de acea zeiţă a dragostei legată la ochi, ce nu ţine seama decît de pornirile inimii.

Nu de mult, şeicul, umblînd singur la Bandar Shahpur, întîlnise întîmplător pe aceea ce acum, în legănarea de corabie a cămilei, visa, parcă furată de o nelinişte, pe braţul său musculos. Îşi aminti că era însoţită de

acel om scund şi gros, temut, prin bogăţia lui neasemuită, chiar de cei mai bogaţi oameni din Teheran. Atunci pleoapele Aişadei tremuraseră mărunt, la primul fior al dragostei. Pe urmă, cîteva întîlniri secrete, nevinovate, folosind drept unealtă docilă pe vicleanul slujitor al fetei, Zohac.

— La ce te gîndeşti, iubita mea ? spuse deodată şeicul, convins că gîndurile fetei nu erau departe de ale lui.

— Acasă... răspunse simplu. Cîtă zarvă trebuie să fie acolo ! Tata mă iubeşte... Negreşit, a pus pe urma noastră urmăritori. Apoi cu altă voce : Numai tu, dragul meu, mi-ai rămas pe lume.

Seid El Malik rîse scurt, scuturîndu-şi umerii puternici şi dezvelindu-şi dinţii albi, strălucitori, ca de carnivor.

— Tu vei fi prinţesa tribului Sesaran, beduinii ţi se vor închina ţie ca unei zeităţi. Iubirea noastră va fi tot ce se poate închipui mai frumos...

Caravana îşi potolise galopul, căci urcuşul devenise mai greu pe colinele scunde, puţin împădurite.

Pe neaşteptate, Mutalib, ajutorul şeicului, sosi să-l înştiinţeze că iscusinţa iscoadelor trimise în cercetare dăduse greş şi că unul din beduini se întorsese în goana calului, ciuruit de gloanţe, împreună cu Zohac.

Seid El Malik, auzind că doi din beduini îi fuseseră prinşi, turbă de mînie. Se potoli numai cînd află că în oază nu erau decît patru inşi. Socotea că nu puteau fi

decît oamenii lui Talib El Raiz, şi poate chiar el însuşi printre ei. De la Zohac nu mai avu ce afla în plus şi se înfurie pe laşul slujitor care se întorsese prea curînd.

— Draga mea, îi vorbi apoi Aişadei, răzbunarea şi legile deşertului cer dinte pentru dinte. N-aş vrea totuşi să începem dragostea noastră cu un mormînt în faţă. Oricum, e tatăl tău ! Voi porunci să nu curgă sînge...

— Îţi mulţumesc, şopti fata. Dar dacă te va ucide...

— Fii fără grijă ! Pustiul ţine cu mine. Şi deocamdată urmăritorii sînt puţini. Va trebui să încuviinţeze unirea noastră. Răscumpărarea însă o va hotărî sfatul tribului. Cred că nu-l va spăla decît aurul lui...

— Are atîta, zise fata, că va putea să îmbrace tot tribul în aur.

— Cu atît mai bine ! făcu El Malik.

Aişada nu se dumirea însă cum de izbutiseră urmăritorii să le-o ia înainte. El Malik o lămuri : cunoştea drumul pe care ei l-au urmat, dar locul era blestemat de tată-su care-şi găsise moartea acolo.

Porunci scurt lui Mutalib ce avea de făcut cînd se vor apropia de oază, şi mai ales să ia măsuri ca să meargă caravana strîns, în aşa fel, încît luptătorii să încercuiască ca un zid femeile şi copiii. Porunca se îndeplini, iar acum caravana semăna cu un arici uriaş. Cînd trecură prin dreptul colinei, trei bărbaţi în straie arabe, bine înarmaţi, îi somară să oprească.

Necunoscuţii deschiseră focul, trăgînd cartuşele în vînt, să-i intimideze, nimerind chiar o cămilă, dar se

părea că beduinii erau un convoi paşnic. Instruiţi să nu deschidă focul decît la porunca şeicului, ei îşi apropiară mai mult rîndurile.

Aişadei i se dădu un cal, şi Mutalib fu însărcinat să o apere. El Malik ieşi din convoi şi, fulgerînd în sus spada de Damasc, cu o voce turbată strigă :

— Serai ! ceea ce însemna — după înţelegere — să pornească toţi înainte, cu toată graba. Cămilele şi caii caravanei se îndepărtară în goană. Şeicul socotise să înfrunte, doar cu cîţiva supuşi ai săi, pe urmăritorii ce nu păreau primejdioşi. Totul se produse atît de repede, încît cei trei necunoscuţi nu apucară să mai tragă. Şeicul, împreună cu patru beduini săriseră jos de pe cămile şi se apropiau cu cutezanţă. El Malik înţelese că ar fi putut să fie curăţaţi din cîteva focuri. Dar îndrăzneala „şefului" era atît de mare, că mai în toate împrejurările privea moartea în faţă. Totuşi nu se putea spune că se aventura fără a chibzui. Socotise încă de la primele focuri trase că nu avea de-a face cu nişte oameni primejdioşi, şi nici cu cine ştie ce vînători iscusiţi ai deşertului. Înaintau furişaţi după copaci, cu cuţitele în dinţi, avînd pistoalele îndreptate spre ţintă. Cînd fu la cîţiva paşi, îl recunoscu pe rivalul său Nadida, care-l aştepta cu cuţitul scos, intimidat de îndrăzneală. Duma şi Onan, cu răsuflarea întretăiată, pîndeau înfierbîntaţi, gata să-i sară în ajutor.

El Malik izbucni într-un rîs sarcastic. Îl măsură din ochi, făcu un semn cu capul beduinilor, iar el sări ca un

jaguar la găliganul ăla de „arab", un munte de om, care-i strigă :

— Bate-te cu mine, dacă-ţi dă mîna !

Se încinse o luptă neobişnuit de aprigă. Hail Nadida nu putuse rezista, zăcea legat burduf cu faţa în jos, la fel ca vărul său Onan. Numai Duma rămăsese sprinten şi ager în picioare. Cînd El Malik se repezi cu cuţitul, îl pocni peste gleznă atît de tare, că arabul scăpă cuţitul ; un pumn proiectat în marginea bărbiei îl dădu peste cap. Înfuriat, El Malik — recunoscînd că era o lovitură de maestru — îşi adună forţele. Radu stătea calm, aşteptînd. Arabul, năucit de prima lovitură, căuta din ochi o parte mai vulnerabilă. Dar nici nu apucase să lovească, că alt pumn căzu greu ca maiul, zdrobindu-i arcada. Înjurăturile şeicului, aţîţat, curgeau furioase. Cu o săritură dibace, Duma îl izbi cu pumnii în fălci. Şeicului îi săriră în ajutor şi ceilalţi trei beduini. Acum, în încăierare, pumnii lui Radu răsunau în toate părţile.

Kalandan, care fusese lăsat să păzească cămilele şi iscoadele, se apropie tiptil şi, profitînd de neatenţie, vîrî capul printre picioarele unui beduin, aruncîndu-l grămadă. Nimeni nu şi-ar fi închipuit că un tăvălug scurt şi gros, cum era Kalandan, ar putea trînti cu asemenea iuţeală un om de trei ori mai voinic ca el. Îl legă de un copac cu o frînghie şi, rîzînd cu gura lui ştirbă, îi zise :

— Stai aici, frumuşelule !

Dar nu avu noroc. Un alt beduin îl întîmpină, şi Radu îl zări uluit cum îşi încrucişa cuţitul cu adversa-

rul. Retrăgîndu-se uşor, mută terenul bătăii în apropierea lui Kalandan, căci situaţia cerea să aibă o acoperire. Se rezemă deci de trunchiul unui copac şi, cu o însufleţire nemaipomenită, lovea adversarii cu sete. Totuşi lupta rămase indecisă. Kalandan, rănit, o luă la fugă, iar el, cu tot ritmul rapid al pumnilor, se văzu nevoit să abandoneze lupta. Arabii tăbărîră buluc şi-l legară. Îi dezarmară, le luară cămilele şi, după cît se bănuia din şuşotelile lor, se înţelegeau, desigur, să-i judece. Nadida, care între timp fusese ridicat, spumega înfuriat, ameninţîndu-i. Din puţinele vorbe arabe pe care le înţelegea, Radu îşi putea da seama că li se pregătea ceva cumplit.

— Gînganie afurisită, i se adresă El Malik lui Nadida, am să te schingiuesc fără milă !

— Sînt în mîinile tale, şacalule ! Dar nu-ţi închipui că fapta ta va rămîne nerăzbunată. Cu mine poţi să faci ce vrei, dar omul ăsta e vinovat doar de o prietenie sinceră. El este un străin, dacă îl schingiuieşti, fii sigur că-ţi vei primi pedeapsa.

El Malik se schimonosi la faţă, ochii lui se înroşiră de o mînie cumplită. Se apropie de Duma, îl cercetă ca pe o vietate rară, în care intra ură amestecată cu admiraţie. Cu un gest brutal îi smulse turbanul. Îl mai privi încă o dată cu ochii înjumătăţiţi, sîsîind printre dinţi : „A dracului fiară !"

— Străin ? ! Nu-mi pasă că-i străin ! răcni el. Are să-şi ia pedeapsa.

El Malik se-ndepărtă, poruncind să se sape o groapă în duna de nisip de pe colină. Între timp ajutoarele lui ridicară pe ceilalţi doi şi-i aşezară pe cămile, ca pe nişte burdufe. Iar cînd groapa fu gata îl vîrî pe Duma pînă-n gît în nisipul fierbinte ca jăratecul, îngropîndu-l în picioare, cu capul gol în văpaia soarelui.

Entomologul îşi privea moartea cu resemnare. Ca să protesteze ar fi fost cu totul naiv. Un asemenea barbar ca El Malik nu s-ar fi înduplecat să-i schimbe supliciul.

„Mai bine m-ar fi spînzurat"... îşi zise Radu Duma.

Beduinii încălecară şi porniră în goană să-şi întîlnească caravana, lăsîndu-l pe nefericitul entomolog să-şi dea duhul în groapa morţii.

„Nici n-am apucat asfinţitul", mai gîndi Radu.

Fierbinţeala nisipului încins, care îi strîngea trupul, era aşa de puternică, încît simţea toţi nervii răsucindu-se în el : parcă ar fi fost dat pe răzătoare. Pedeapsa semăna cu o incinerare de viu. Soarele îi înfigea în creştet săgeţile neîndurătoare, iar o sete ucigătoare îi cotropea sufletul. Sîngele-i clocotea, năvălind în creier. Îşi auzea inima bătînd în urechi, cu un ropot de explozii dureroase, atît de dureroase încît grumazul i se frîngea moale ; capul îi cădea în nisip, frigîndu-i obrajii şi barba.

Se iviră deasupra capului un stol de păsări negre, cu un croncănit cobitor, aşteptînd să-i ciugulească ochii.

O dată leşinase, pe urmă se trezise, şi în aburul minţii îşi adusese aminte de fluturele Apokolokyntosis, pentru care venise aici. Se gîndi că va muri curînd de insolaţie, şi imediat leşină din nou. Avea viziunea unor fluturi-reptile, care îi umblau cu ghearele prin creier. Nişte greieri enormi, cu chipul lui El Malik, sunau din nişte darabane înnebunitor...

Se trezi la umbra deasă a unui cedru, cu Kalandan aplecat asupra lui, care-i dădea să înghită lapte de cămilă şi-i făcea mişcări să-şi vină în simţiri. I se părea că trecuse peste el un timp nesfîrşit.

— Bre, efendi, zise Kalandan, nici Hobal, zeul zeilor, n-ar fi putut îndura cuptorul lui Phalaris.

Radu Duma auzi vorbele ca prin vis. Zîmbi, cu o privire recunoscătoare. Arabul era un exemplu rar de bunătate şi duioşie.

Apoi se ridică în picioare, înviorat. Rezistenţa lui fizică se dovedise, cum spusese curzul, extraordinară. Cugeta amar la întîmplări şi la soarta ce-i hărăzise şeicul. Nu-l slăbea gîndul că El Malik se va răzbuna pe Hail într-un chip şi mai hain. Deşi gîndul la fluturele Apokolokyntosis îl urmărea cu o stăruinţă de neînlăturat, se hotărî să ia urma cruntului stăpînitor al nomazilor, pînă se va mai putea face ceva. Kalandan îşi rotea ochii lui mici, şireţi, parcă stîndu-i pe limbă să spună ceva. Duma era însă absorbit de gîndul că li se furaseră cămilele. Aceasta îngreuna starea lucrurilor.

— Ne-a băgat la grea chichiță șeicul... spuse ca pentru sine Duma. Trebuie s-o luăm pe jos, ca dervișii, prietene.

— Da' de ce să obosim picioarele ?... Ia mai înghite niște lapte, să te întărești.

Duma duse la gură ulcica de lut, întrebîndu-l :

— N-ar trebui să păstrăm pentru drum laptele ăsta de capră ? Cine știe dacă vom mai găsi ceva să punem în gură...

— Ăsta-i lapte de cămilă, efendi, nu de capră.

— De cămilă ? ridică a mirare din sprîncene Duma. Tot e bine, dacă ne-a mai rămas o cămilă.

— Ne-au rămas două, rîse Kalandan cu toată gura.

— Ai halucinații, băiete ? Ori ai băut haşiş ?

Drept răspuns curzul păşi grăbit şi aduse de dîrlogi, din niște tufișuri, două cămile. Entomologul rămăsese cu gura căscată. Erau altele decît cele furate de beduini.

Kalandan îl lămuri :

— Am eu un neam de curzi în satul din vale, unde am dat fuga să-mi îngrijesc rana. Le-am împrumutat de acolo. Ce oameni buni, efendi ! Ce oameni !... Voiam să iau numai una singură, dar p-ormă mi-au zis : „Ca să ușurați calabalalîcul vostru, ia două". Şi acum, vezi, mă făcui bogat. Neamul meu, care dacă i-aş pronunța numele ar ține un sfert de oră, că pomenește în el toți strămoșii de vreo mie de ani, nu-i chiar așa de zgîrcit ca efendi Raiz. Da' tot am să ți-l spun, să vedem dacă ai să-l ții minte. Neamul meu, efendi, se numește : Ho-

şac ibn Omar ibn Mohamed ibn Shacheran ibn Nisam ibn Abdurisam ibn Nefurud ibn Bahadin ibn Kalandan ibn Abdulah ibn...

— Oho, jupîne, îl întrerupse veşel Duma, e lung ca un par ! Dacă l-ai lua de un capăt, ai putea să spargi capul jivinei ăleia de şeic.

Încălecară pe cămile şi le puseră pe goană, pînă le obosiră bine.

— Tii, ce prost fusei, efendi ! Nu puteam să iau doi *guri ?* Se înserează, bre, şi-i mai greu să-i aflăm cu adormitele astea.

Din cînd în cînd, curzul descăleca să găsească în praful cretos urmele, căci avea un simţ nemaipomenit de orientare.

— Aici se fac două drumuri. Uite, urmele astea subţiri sînt numai de copite de cai : a mai trecut o caravană pe aici ! Astelalte, amestecate, care duc către pădurea de colo, sînt ale beduinilor. Să grăbim, efendi, să nu ne-apuce asfinţitul soarelui.

Duma coborîse şi el, dar parcă nu-l auzea. Pe păşunile întinse de sesam şi orz se zbănţuiau roiuri de gîngănii. Erau acolo cel puţin cinci ordine de hexapode din cele zece cunoscute, formate din trei segmente unite : lăcuste (orthoptere), libelule (nevroptere), furnici (himenoptere), fluturi (lepidoptere), ţînţari şi muşte (diptere) — pe care entomologul le prindea de-a valma în conul plasei, dînd drumul celor ce i se păreau fără importanţă.

— Efendi, striga din răsputeri Kalandan, hai, bre, că sărăceşti ţinutul ! Au şi ele un rost, dacă ni se plimbă prin barbă.

Radu Duma parcă avea clei în urechi. Chiar atunci cînd Kalandan, disperat, alergă după el şi-l aduse la cămile, îşi arătă nemulţumirea, răstindu-se :

— Du-te singur, sîcîitule ! Eu mi-am găsit paradisul pierdut...

— Ha-ha ! Paradisul ? se porni pe rîs Kalandan. Pe Alah, fără hurii e o ispravă de eunuc. Hai de-ncalecă, că mă grăbesc...

În sfîrşit porniră spre pădurea din apropiere. Printre copaci răsăriseră corturile tribului Sesaran. Vegetaţia aici era înaltă şi deasă. Ascunseră cămilele şi se strecurară tiptil să intre în pădure. El Malik pusese cîteva străji care se mişcau de colo-colo.

— Fii atent, efendi, că dacă ne zăresc nu ne scapă nici profetul Zoroastru, cel ce a trăit odată în Antropatena. Lasă că le joc eu o festă, să mă ţină minte. Totul e să nu te pripeşti. Acu' gîndesc numai eu pentru amîndoi, mai spuse el. Soarele va scăpăta de-ndată şi musulmanii îşi vor întinde covoraşul să-şi facă rugăciunea de seară. Atunci nu mai e nici o primejdie. Îi opreşte Coranul să se ridice, că se murdăresc de păcate.

La adăpostul plantelor mari, puteau zări orice mişcare din tabără. Soarele, de un roşu portocaliu, mare cît roata carului, coborî la orizont. Forfoteala din tabără se stinse, căci arabii îşi întinseseră covoraşele şi, întorşi

cu fața spre Mecca, căzuseră în genunchi. Ridicau brațele, apoi coborîndu-le spre pămînt săltau posteriorul într-o desăvîrșită uitare de sine.

— Și eu sînt musulman, spuse Kalandan, privindu-i, dar eu îl urmez pe bătrînul unchi al profetului : Abu-Talib, care i-a răspuns lui Mohamed în bătaie de joc : „Nu cred că respectul pentru Alah e să-ți ridici dosul în sus, lăsîndu-ți fruntea în jos".

Și ca să-l încredințeze pe entomolog de cele spuse mai adineauri, trecu cu el prin fața străjilor. Nici unul nu se clinti. Toți erau cufundați în șoptirea versetelor. Intrară în tabără, dar nu-l găsiră nici pe Nadida, nici pe Onan. Vremea se scurgea. Răscoliră încă cîteva corturi, dar parcă intraseră în pămînt.

— S-a isprăvit cu ei, răsuflă greu Duma.

— S-ar putea, întări Kalandan. Hai să ne apropiem de cortul șeicului. Or fi acolo. Nu mai e decît o geană de lumină ; acuși se va întuneca și, dacă nu-i dibuim, ne-or dibui ei... Atunci sîntem pierduți.

Se furișară către cortul lui El Malik. Acolo dădură peste cămilele furate.

— Știi drumul ! zise Kalandan. Ia cămilele și așteaptă-mă la locul nostru. Hai, mai repede !

Duma se supuse. Kalandan se depărtă, căci auzul ascuțit îi fusese atras de niște gemete curioase. Aici străjile erau duble, dar deschizătura cortului era spre apus. Îngenunche și el și, pe cînd beduinii se rugau, le șterpeli pistoalele. Apoi intră în cort, tăie iute legăturile osta-

tecilor, care îşi aflară carabinele într-un colţ. Pe urmă cei trei oameni se depărtară. Dar înainte de a pleca, curzul ochi într-un cort burdufele cu apă şi le hăcui cu pumnalul.

Apa răbufni gîrlă, ca un pîrîu fără stavili. Onan era îngrozit.

— Ce dracu-ţi veni, curzule ?

Dar pe neaşteptate se treziră cu paza, care se ridicase din rugăciune, cu poalele burnusului fleşcăite.

Pesemne că-i luase drept oamenii tribului, că le spuse :

— Da' ce-i cu apa ?

Onan fu acela care recunoscu în glasul străjii tocmai pe „dervişul" adus de Zohac. Pînă ce acesta să se dezmeticească, să dea alarma, îi făcu de petrecanie, sugrumîndu-l.

Îl traseră în cort şi grăbiră paşii.

Cînd îi văzu, Duma amuţi. Era o ispravă de neînchipuit. Primejdia care ameninţase pe prietenii săi fusese înlăturată de acest bondocel, căruia şi el îi datora viaţa. Se îmbrăţişară, uitînd o clipă de ceea ce îi mai aştepta încă.

— Hai, terminaţi, că doar nu sînteţi muieri, zise Kalandan. Să ne îndepărtăm, că ne prind cum prinde efendi fluturii.

Îşi luară cămilele şi dispărură în înserarea care începuse să mijească, făcînd cale întoarsă către Bandar Shahpur.

Hail Nadida nu era mulţumit de loc de fuga asta ruşinoasă din faţa şeicului. Le povesti cum răpitorul Aişadei îl avertizase că deocamdată n-avea intenţia să-l sacrifice, dar, dacă într-un timp scurt nu va fi răscumpărat de Talib El Raiz, trebuia să se aştepte la chinuri îngrozitoare. Pe Aişada n-o văzuse. Credea că rivalul său ocolise să-i spună că-l luase prizonier. De aceea chinul lui sufletesc îi da o tulburare puţin obişnuită :

— Dacă voi credeţi, spuse Nadida, că am să bat în retragere numai pentru că acest şacal de pustă îşi face planurile lui odioase, vă înşelaţi !

Duma era de părere să abandoneze o luptă inegală :

— Eu nu ştiu cum judeci, prietene, sau mai bine zis judeci totul cu uşurinţă. E explicabil să pui patima, dragostea ta, pe primul plan, dar să nu ne pierdem capul. Cu toată cutezanţa noastră nu vom putea rezista atacurilor acestui şef de trib sîngeros. Ca să continuăm lupta, avem nevoie de întăriri.

— Sînt de aceeaşi părere, vorbi Onan. La forţă trebuie să răspundem cu forţă.

Hotărîră, aşadar, ca Onan să pornească neîntîrziat să-l înştiinţeze pe părintele fetei, să le trimită ajutoare. Rămînea ca Nadida, Duma şi Kalandan, pînă la venirea întăririlor, să nu stea cu mîinile în sîn. Fixară locul de întîlnire la grotele unde le apăruse năluca dervişului ce se dovedise a fi iscoadă. Onan porni spre Bandar Shahpur, prevenit de Kalandan să se păzească, să nu-l dibuiască beduinii, întărîtaţi de dispariţia lor.

CAPITOLUL IV

O dată cu lăsarea nopţii, toată tabăra tribului Sesaran intrase în panică. Zarva sporea nefiresc, şi murmure de protest se auzeau, amestecate cu spaima femeilor şi copiilor, căci beduinii cereau apă pentru spălarea feţii după rugăciune. Însă burdufele străpunse de pumnalul lui Kalandan ofereau o priveliştе jalnică.

„Pazele" fură aduse de Mutalib, să dea socoteală. Şeicul le dădu pe mîna călăului, să nu-şi murdărească oţelul săbiei de sîngele unor porci de cîine. Apoi luară măsuri de prevedere, dar încurcătura pusă la cale de curz era destul de gravă : tribul avea nevoie de apă. Le stingherea mai ales drumul plănuit să ajungă la Shiraz. Bănuitor, şeicul gîndea la un trădător chiar din rîndurile oamenilor săi.

— Mutalib, pe Alah, îţi spun că dacă-mi va cădea odată în gheară acest bărzăune îl scalpez din creştet pînă-n tălpi ! urlă el cuprins de furie. Te uită ce bătaie de joc ! Beduini sîntem noi, sau neam de *hanifi* * ? Apoi, poruncitor : Imediat strîngi corturile şi duci caravana la oaza în care l-am îngropat pe străinul ăla. Ne trebuie mai întîi apă. Trimiţi apoi un om la Shiraz, să-i spuie neguţătorului că vom veni să ridicăm haşişul într-un răstimp favorabil... Oamenii bancherului Raiz uneltesc împotrivă-ne. Deci : întoarcem caravana către

* Hanif = sihastru rătăcitor în deşert.

teritoriul neutru, Kuwait. Ne întîlnim la hanul „Cap de miel". Eu pornesc chiar acum cu zece inşi, să vă deschid drumul. Ai grijă, ca de ochii din cap, de Aişada.

— Am înţeles ! spuse Mutalib, mijindu-i un zîmbet prefăcut.

Şeicul încălecă cu cei zece beduini pe cai iuţi, şi dispărură în noapte.

Cînd tropotul copitelor se îndepărtă, umbra lui Mutalib se strecură în preajma cortului Aişadei. Se uită înăuntru. Fata stătea leneşă, întinsă pe o laviţă scundă, aşternută cu blănuri scumpe şi covoare de Tabriz. Îşi rezemase fruntea, cu părul răvăşit, în palma delicată, furată de o visare fără istov.

Curînd strînseră corturile, ca într-un timp cît mai scurt caravana să ajungă la oază.

La adăpostul întunericului gros, cei doi entomologi, însoţiţi de Kalandan, hălăduiau în derivă pe un drum cunoscut numai de ei. El Malik şi iscoadele lui trecuseră în goana cailor, fără să-i poată vedea. Curzul era vesel, văzînd că din urmăriţi au devenit urmăritori. Luna dispăruse şi cerul negru ca păcura scînteia de puzderia stelelor. În răcoarea nopţii vorbele lor aveau un ecou ciudat. Kalandan cerceta stelele ca un astrolog din Caldeea, printr-o foaie de papyrus... Era o tăcere ca în ziua facerii lumii. Muţenia cuprinsese inimile celorlalţi doi călători.

Privind la cupola aurită a cerului, Kalandan începu să depene o poveste :

— Știți voi, prieteni, cum s-au ivit pe cerul Arabiei milioanele acestea de pietre nestemate ? Ascultați : văzînd Hobal, stăpînul lumii, cît de sărac și sterp este ținutul ăsta, semănat doar cu pulberea fină a nisipului, s-a gîndit în mila lui să adauge urîțeniei această bogăție ce luminează pustiul. Dar duhul negurilor, pizmaș pe soarta oamenilor, acoperi cerul cu un zăbranic negru și des. Hobal, în bunătatea lui, socotind că este o nedreptate, trimise pe Mahom, idolul de aur adorat odată în Cadiz, care străpunse cu sulița mătasea neagră. Prin aceste lucarne s-au ivit giuvaerurile care ne veghează creștetele.

Cînd își termină povestirea, Nadida și Duma ridicară ochii în tărie și parcă le apăru și mai frumoasă noaptea, dînd astfel uitării gîndurile care-i cotropiseră pînă atunci, cufundîndu-i în tăcere. Se iviră cîțiva nori ușori. Kalandan continua, în mers, să observe stelele. Curînd, ca din nimic, un vînt subțire mișcă firele de nisip. Stîncile hăuiau ca trezite din altă lume.

— O să vină simunul, zise Kalandan cu o bucurie neînțeleasă. Să grăbim, să ne adăpostim...

— Și asta te bucură, prietene ? spuse Duma. Nu te mai întreb ce semne îți dau de veste.

— Mă bucur, efendi, că nu le va prinde prea bine nomazilor vremea asta.

Încălecară pe cămile. Kalandan o luă înainte să recunoască grotele unde trebuiau să rămînă cît timp va dura uraganul deşertului.

Norii se învolburaseră acoperind totul într-o beznă groasă. Şacalii, răscoliţi din bîrlogurile lor, prevesteau urgia, urlînd înfiorător. Deodată răbufni simunul, amestecînd în trîmbe uriaşe pămîntul cu cerul. Exploratorii apucaseră să intre într-o peşteră. Tunetele şi fulgerele zguduiau rocile stîncilor smulse de puterea năprasnică a furtunii de nisip.

Hail Nadida era îngrijorat că, surprins de simun, s-ar fi putut ca Onan să nu ajungă cu ştafeta la destinaţie. Şi chiar de-ar fi ajuns, acum, la revărsatul zorilor, cînd băierile cerului se deschiseseră, potopul de apă i-ar fi împiedicat venirea.

— E aşa de însetat pămîntul Persiei, spuse Kalandan, că suge apa ca un burete. Însă pe mine mă îngrijorează altceva...

— Multe ne îngrijoreazâ, spuse Duma, dar să nu mai vorbim de asta. Haide să ne odihnim...

Îl ascultară, că şi ei erau rupţi de neodihnă. Înainte de a aţipi, Kalandan le descoperi un lucru uimitor :

— Acu' aflaţi şi dormiţi liniştiţi că sîntem tocmai în locul unde trebuie să vie preaslăvitul stăpîn al aurului, efendi Talib El Raiz. Ştiaţi asta ?

În zorii zilei, deşertul îşi schimbase înfăţişarea cu desăvîrşire. Simunul modificase faţa nisipului, ondulîn-

du-l în dune. Unele stînci zăceau sfărîmate în pulbere ; altele arătau ca niște metereze înalte.

Cei trei tovarăși ieșiră din grotă, fără cămile, să cerceteze împrejurimile. Printre stîncile de pe colina vecină văzură beduinii călări, care probabil îi zăriseră, de vreme ce urcau în goană. Nadida strigă :

— Ne-au descoperit !

— Treceți, cît mai e vreme, spuse Duma, după stîncile crestate, și nu faceți risipă de cartușe !

Traseră în sus, din trei carabine deodată, dar arabii nu opriră. Urcau rîpele într-un iureș sălbatic, ochind cu pistoalele.

— Credeam că i-a luat dracul ! spuse Kalandan. Dar și simunului îi e rușine să-i îngroape...

Un glonte din pistolul lui El Malik, trecînd pe lîngă urechea lui Duma, se înfipse alături.

— Aha, așa merge ? ! se încruntă Duma. Ridică arma și ochiul lui de țintaș dibaci ochi calul șeicului. Cam în același timp Hail reteză picioarele a doi cai ce se prăvăliră în rîpă. Beduinii păreau a căuta moartea cu orice preț. Ajunși pe platoul de sus, lăsară caii, iar la adăpostul stîncilor continuară împușcăturile.

La un semn, Nadida și Kalandan săriră peste un colț de stîncă și le căzură în spate. Pînă să prindă de veste, beduinii ce se aflau acolo se treziră cu pistoalele la tîmplă.

— Aruncați armele ! ordonă Nadida. Kalandan, leagă-i !

Beduinii încercară să scoată cuţitele, dar era prea tîrziu : două focuri trase de Kalandan înmuie mîna unuia dintre ei. Curzul îl recunoscu, era fratele şeicului. Ceilalţi se predară.

Liniştea îl surprinse pe Duma. Sări jos să-şi dea seama dacă prietenii lui nu fuseseră cumva omorîţi...

Bătălia încă nu era cîştigată ; îi sfătui să scoată prinşii la cîmp deschis, în mare grabă.

— Să ne folosim de ei ca de parapete, mascîndu-ne poziţiile, spuse Duma. N-are să-şi ucidă el oamenii.

Făcură întocmai, cărînd beduinii ca pe nişte pachete.

Nadida era încercat de îndoieli. Totul îi inspira neîncredere. După ce gustase întemniţarea, cugeta numai la răzbunare. Îşi pierduse calmul trebuincios în faţa unui rival atît de temut.

Deodată tirul se înteţi, gloanţele curgeau cu nemiluita de pe un povîrniş cretos, aşezat faţă-n faţă cu adăpostul lor.

Ideea lui Duma se dovedi însă straşnică. Alesese şi un loc ferit, lîngă o stîncă dreaptă, să nu-i poată încercui. Doar Kalandan se cuibări în căuşul unei stînci mai retrase.

— N-o să le ţină focul prea mult, spuse Duma. La un tir ca ăsta îţi trebuiesc gloanţe, nu glumă. Să ne pregătim, Haile, că vor trece la un atac făţiş...

Dar socoteala nomazilor era alta. Susţineau focul, să acopere o stratagemă ce părea să nu dea greş. Căci imediat se produse o schimbare. Folosind arcanele ca pe

niște liane, șeicul, împreună cu un alt beduin, se aruncară, de pe stînca ce-i ferea, peste Duma și Hail. El Malik se pregăti să tragă. Renunță însă la pistol, fiindcă Duma trăsese lîngă el pe omul care îi slujea de parapet. Hail fu însă doborît de-o lovitură, cu tocul pistolului. Kalandan era prea departe să intervină ; văzuse totul, dar cum era un ochitor stîngaci îi fu teamă să tragă, să nu-l nimerească pe Duma.

El Malik voia cu orice chip să dobîndească un avantaj asupra acestui îndrăcit străin, despre care încă nu-și explica cum de se găsea acolo. Sări din nou la Duma, într-o curbă ageră, dar românul se aplecă. Șeicul căzu peste beduinul legat. Lui Radu Duma i-ar fi fost ușor acum să-l ucidă, însă celălalt arab l-ar fi răpus pe el între timp.

Kalandan își isprăvise cartușele. Situația era critică. Presimțea că o să plătească scump toate neajunsurile pricinuite șeicului. Privind de pe platou, îi veni inima la loc. Nu prea departe văzu înaintînd o caravană — nu putea fi decît cea așteptată. Cu o cutezanță nebunească, care l-ar fi putut costa viața, sări pe unul din caii beduinilor și, coborînd la vale, fără să țină seama că ploaia de gloanțe șuiera în jur, strigă :

— Țin-te bine, efendi ! Ne vin ajutoare !

Șeicul parcă fu cuprins de amok. Se vedea neputincios în a lua o hotărîre. Îi fulgeră prin minte că „ajutoarele" i-ar strica socotelile. El trebuia să-și pună în afara pericolului tribul. În sfîrșit, porunci să-l ia pe

Hail Nadida, pentru ca să-l poată judeca la timpul potrivit. Se apropia de Duma şi, cu un rînjet, spuse :

— Eşti un diavol ! Cine dracu' te-a adus pe meleagurile astea ?

Duma puse pistolul pe umărul beduinului pe care îl ţinea drept pavăză şi-i vorbi prieteneşte :

— Nu vei găsi pace, şeicule, pînă ce n-ai să redai libertatea femeii pe care ai răpit-o...

El Malik bolborosi cîteva cuvinte către arabul prizonier. Duma nu le înţelese.

— Norocul tău că ţii în faţă pe fratele meu, Kai. Ne mai întîlnim noi ! răcni înverşunat şeicul.

Era vremea să sosească caravana, prea tîrziu însă spre a influenţa în vreun fel evenimentele. El Malik lăsase, în graba de a se salva, pe fratele său, cu toate că avusese destui oameni să-l scape. Severitatea, puterea ca de Hercule a lui Duma şi gîndul că şi-ar fi sacrificat, fără îndoială, fratele îl făcuseră să bată în retragere.

Poate că lucrurile ar fi luat o altă întorsătură, dacă caravana lui Raiz ar fi întîrziat.

Rămas singur, pe Duma gîndurile îl umpleau de nelinişte. Ar fi lăsat totul baltă, dacă făgăduielile date lui Hail n-ar fi însemnat o datorie faţă de prieten.

Caravana urcase pe colină. La vederea ei, fratele lui El Malik păru a fi cuprins de temeri care cu greu şi le putea ascunde.

— Credeam că nu te mai găsesc în viaţă, efendi! spuse Kalandan. Dar crede-ne că am fi vrut să venim cît mai repede cu putinţă.

— N-ar fi fost rău, l-am fi salvat pe bietul Hail, şi poate isprăveam o dată cu daravelurile astea...

— Pesemne că aşa e soarta lui, interveni Onan, apropiindu-se cu Raiz.

— Soarta ?! făcu Raiz contrariat. Efendi Duma — aşa te numeşti pare-mi-se — socoate, cred, că soarta este... vitejia! Desigur, chiar Nadida e un erou, din moment ce carnea îi e tăiată de sforile în care l-a strîns această dihanie a deşertului. Mai mult decît atît, trebuie spus, efendi, că e un savant. Sau încă nu e, dar va fi cînd fiica mea şi averea mea îl vor face savant...

Radu Duma simţi o scîrbă care îi încrîncenă toată făptura. Cuvintele bogătaşului, care se rezumau pentru el în zicala „banul poate orice", îl făceau aproape să regrete că s-a băgat în această aventură.

— Dar cu vlăjganul ăsta ce-i ? se interesă Talib El Raiz.

— E preavestitul şi luminatul Kai-Kobad din preacinstita epocă legendară a Kai-Şacalilor din Persida cea veche, prins de efendi Nadida pe cînd voia să ne facă harcea-parcea, răspunse dintr-o suflare hazliul Kalandan.

— N-am înţeles nimic, zise Raiz.

— E Kai El Malik, fratele şeicului, îl lămuri Duma. L-a lăsat prizonier, neavînd încotro.

— Bine, făcu Raiz, e o pradă preţioasă. Îl vom lua cu noi...

— Unde ? zîmbi ironic Duma.

— Pe urmele fiicei mele, desigur ! întări Raiz.

— Dar unde e fiica dumitale ? Nu mai ştim nimic...

— Asta o vom afla de la el ! se mînie Raiz, îndreptîndu-se către beduin.

Efendi Talib El Raiz bătu din palme şi i se înfăţişară două slugi de încredere pe care le adusese cu el. Începu chestionarea lui Kai.

După o jumătate de oră de ameninţări de tot soiul, fălcile arabului erau încleştate ca la început. Talib El Raiz porunci să-l supună unor suplicii îngrozitoare. Gealaţii aveau metode şi deprinderi josnice, pe care Duma le repudia.

Totul fu zadarnic, arabul torturat nu mărturisi unde se afla El Malik. În cele din urmă făcură pregătiri să-l spînzure. Îl legară de creanga unui copac, cu capul în jos, atîrnînd ca un clopot.

După cîteva minute, Kai începu să urle.

— Ai să pieri ca un cîine ! zise unul din gealaţi. Noi aşteptăm... poate te răzgîndeşti...

Arabul se bălăngănea, se încovoia, vrînd parcă să înlăture o piatră grea ce-i strivea ţeasta.

Duma era tot mai indignat. Ştia că beduinul, cînd avusese pistolul în mînă, îl întrebuinţase cu sînge rece. Entomologul gîndea însă că omul se deosebeşte de vieţuitoare tocmai prin însuşirea ce i-o dă judecata. Mo-

tivul acesta îl făcuse să ducă mîna la carabină, de cîteva ori, căci arabul parcă era pe punctul să-şi dea suflarea.

— Mai ai cîteva clipe, zise Raiz. Aşteptăm...

— Kuwait... şopti Kai, cu ochii scoşi din orbite.

— A dus-o la Kuwait ? repetă interesat Raiz.

— Da...

— Aşa, băiete, vezi că poţi să fii şi cinstit !...

De unde stătea, Duma cronometra timpul. Deodată înălţă carabina şi ochi sfoara de care atîrna Kai. Beduinul se prăbuşi ca un corp mort pe nisip. Fapta entomologului fu pentru unii neexplicabilă.

— Ce îţi veni, efendi ? se precipită, surprins, bogătaşul. Te-a cuprins fără veste mila ? Ai un ochi ager...

— Da, acum am alţi ochi... Cît priveşte „mila" de care vorbeşti ea e făcută pentru oameni.

— Ai o criză de conştiinţă ? îl înfruntă ironic Raiz.

— Poate. Eu judec că e altceva să te baţi cu un ins care se mişcă în voie, şi că miroase a laşitate să-l privezi de a se apăra. În felul ăsta e ca şi cum ai silui natura...

— Ai dreptate, efendi ! se amestecă Kalandan. Orice zel contra naturii te costă.

— Cu astfel de idei, efendi Duma, nu ajungi prea departe, zise Raiz. Apoi adresîndu-se oamenilor lui : Pregătiţi-vă de plecare către Kuwait !

Entomologul român rămăsese într-o meditaţie gravă. Se auzi strigat de Talib El Raiz :

— Nu vii, efendi Duma ? Întîrziem ! La Bandur

Shahpur am atîtea treburi — şi se pierdu într-o mormăială neînţeleasă : O să ne-o ia înainte...

Duma se lupta cu el însuşi între dragostea ce i-o purta lui Hail Nadida şi dispreţul pentru acest rechin al afacerilor.

Se hotărî cu greu să-i urmeze, poate şi din pricină că era copleşit de o imensă singurătate. Aştepta să se ivească o rază de lumină în încordarea de pînă acum. Dorea să-şi revadă prietenul, ca aspiraţiile lor de oameni de ştiinţă să capete o înţelegere mai clară.

Caravana se puse în mişcare, alăturîndu-i-se Duma şi Kai El Malik, fratele şeicului, legat fedeleş pe cal.

CAPITOLUL V

În cele cîteva zile care urmară, caravanei bogătaşului Talib El Raiz nu i se întîmplă nimic deosebit. Radu Duma era cît se poate de bucuros că putea să-şi vadă liniştit de colecţionarea lepidopterelor sale, înmulţite în trusa de care nu se despărţea.

De la locul întîlnirii cu beduinii, la sud de paralela 30°, pe drumul care duce spre frontiera teritoriului neutru Kuwait, entomologul trăise cea mai puternică beţie a sufletului său. Cercetătorul român se rătăcise în căutarea unei insecte tocmai cînd caravana se îmbarcase să treacă Eufratul. Era de fapt o a doua în-

tîrziere pricinuită grabei lui Raiz, pentru că aceeaşi minusculă şi păroasă gînganie îl mai făcuse să alerge şi pe malul împădurit al Tigrului. Acum o prinsese, şi gîndul îi era numai la ea. Dacă era cumva celebra raritate *Apokolokyntosis ?*

Natura era încărcată de o neasemuită bogăţie de plante cu frunzele late : tufişuri cu flori viu colorate, tivind marginile drumului, împrăştiind miresme dulcege, atrăgînd roiuri de fluturi scînteietori — mari cît palma — a căror fîlfîiri se amestecau cu ţîrîitul sonor al lăcustelor şi mişunei de efemeride.

Peisajul se schimba la fiece pas. Fiecare loc purta adevărate semne aducătoare de amintiri. Şi cum una din cele mai minunate amintiri era arta cîntecului liber — căci fiecare arab călător este un poet — Kalandan începu să improvizeze :

Ne umbresc smochini, santali,
În deşert pîndesc şacali
De pe mal de Eufrat,
Rodiu apa a-nsîngerat.

Cînd isprăvi cîntecul, figura pînă atunci posomorîtă a prizonierului Kai se lumină, apoi ochii săi de leopard aruncară un snop de scîntei de ură neputincioasă.

— Ţi-e greu, frate ? întrebă Kalandan cu o voce anume.

Beduinul lăsă capul în piept, fără să răspundă. Curzul parcă picura venin în inima liberă a acestui om curajos.

Se gîndea Kai El Malik cum să scape din convoi? Sau pe unde hălăduia tribul său de nomazi?

Nu avea de unde să ştie că fratele său, şeicul, nu uitase de el.

Despre Hail Nadida, pe care îl ţinea ascuns sub pază bună, El Malik nu pomenise nimic Aişadei. Acesta ceruse s-o vadă şi să-i vorbească. El Malik se înfuriase, crestîndu-i obrazul cu gîrbaciul. L-ar fi suprimat pentru cutezanţa lui, socotită ca o obrăznicie, dar se gîndea că iţele erau destul de încîlcite acum, cînd nu ştia nimic de soarta ce i-o hărăzise „străinul acela" fratelui său Kai.

În schimb, nu trebuia să sufere nici o amînare ajungerea caravanei la Kuwait, deoarece Saharan aştepta cu sufletul la gură livrarea mixturii de haşiş cerută de Sir Oliver Upperood din insulele Bahrein. Oricum, trebuia să fie înştiinţat că împrejurări de o altă natură făcuseră să nu poată ajunge la Shiraz. Nu nesocotea nici faptul că bogătaşul Talib El Raiz îl hăituia ca pe o fiară a junglei, să răzbune răpirea fiicei sale.

Nu s-ar fi dat în lături să-l aştepte, chiar în acest popas, să-l înfrunte, însă experienţa căpătată de la răposatul lui tată îl învăţase să umble precaut şi pe mai multe căi, cînd era vorba să-şi ajungă scopuri diferite.

Dacă ar fi ştiut că Raiz forţase cu mîna lui tăria de cuget a lui Kai, şi se aflau deja în hanul lui Saharan, poate că şeicul ar fi întors lucrurile în favoarea lui.

Era înfierbîntat de năvala gîndurilor, dar decis să-i stoarcă bancherului o sumă atît de importantă, încît tribul Sesaran să-şi recapete prestigiul. Tot ce iubise în Aişada nu mai exista pentru el acum decît într-o mică măsură. Dar fata trebuia să-i servească interesele.

De aceea gîndea în cele din urmă, pentru mai mare siguranţă, să-i lase pe Nadida şi pe Aişada sub pază, mai înainte de a intra pe bariera portului Al Kuwait. Era convins că nici nu le putea trece prin creier urmăritorilor acest vicleşug : el urma să meargă la han cu cei mai încercaţi beduini.

În acest timp, la hanul „Cap de miel" pregătirile pentru prinderea şeicului erau în toi.

Înconjurat de oamenii lui Raiz, birtaşul Saharan, a cărui mutră buhăită din cauza alcoolului îi da o înfăţişare stranie, căuta cu şiretenie să se descotorosească de aceşti musafiri nepoftiţi.

De cum auzise că Raiz se interesează de „şeful" tribului Sesaran, nu-i mirosi a bine, şi trimise un om de taină să-l înştiinţeze.

La bariera tîrgului, oamenii lăsaţi de Raiz să dea de veste cînd va sosi El Malik dibuiră iscoada şi o aduseră peşcheş la han.

Cum hangiul însă nu ştia de ce întîrziase caravana şi ce sfori erau trase de şeic, tremura ca gelatina la gîndul că va fi descoperită complicitatea lui cu traficanţii de stupefiante.

— De unde să ştiu eu cine-i acest El Malik, de care întrebaţi, efendi ? ! La hanul meu trag atîtea caravane şi atîţia şefi de trib, că, pe Alah, toţi seamănă între ei.

Raiz îl privi batjocoritor, surîse strîmb, cu viclenie, şi bătu din palme :

— Să vină Işak ! porunci încruntat.

Saharan, roşu ca un rac, bălăbănindu-se necurmat, simţi că îi e cuţitul la os.

— Îl cunoşti ? întrebă Raiz arătînd spre Işak.

— Da' cine, sărăcia, nu-l cunoaşte pe hoţomanul ăsta... spuse hangiul cu glas sugrumat.

— Aha ! făcu Raiz. Şi pe El Malik zici că nu-l cunoşti ?

— Nu !

— Atunci pe Işak la cine l-ai trimis ?

— Nu înţeleg...

— Vorbeşte, Işak ! Ce căutai la barieră ?

— M-a trimis jupînu' să aştept caravana tribului de beduini... şi să spun şeicului să ocolească hanul, că-i păzit de oamenii care-l caută...

— Minte ! Pe Alah că minte !... strigă Saharan, tremurînd şi ameninţînd cu pumnii sluga.

— Luaţi-i de aici şi puneţi-i la răcoare, la un loc cu fratele şeicului ! mai spuse Raiz.

Hangiul o băgase pe mînecă. Credea cu dinadins că El Raiz era un comisar care urmărea să prindă banda de traficanţi. Căzu în genunchi, începînd să se tîrîie, să se văicărească, să se jure, luînd drept mărturie toţi sfinţii :

— Eu nu sînt vinovat... Nu sînt vinovat, efendi ! Haşişul nu-l aduc eu... Fie-vă milă de mine, sînt om cinstit...

— A, diavole ! rîse Raiz înţelegînd. Ai să dai socoteală şi de asta — şi porunci să-l lege.

Duma, Kalandan şi Onan erau într-o odaie a hanului, să-şi odihnească oasele. Entomologul nostru nu putuse să adoarmă. Stătea întins cu faţa în sus şi asculta sforăiturile celor doi tovarăşi. Apoi trecu la o masă, îşi deschise trusa şi se aplecă să-şi cerceteze insectele. Făcea comparaţii cu cele studiate în colecţia de la muzeul din Bucureşti, şi nu rareori ochii i se aprindeau de bucurie.

La lumina mică a lămpii de gaz fluturii scînteiau de parcă erau vii.

„Ia te uită ! exclamă entomologul, privind la fluturele prins pe Eufrat. Şi-a schimbat culoarea, de parcă ar fi *imperator cameleonis !* Şi cîtă bătaie de cap mi-a dat pînă să-mi cadă în mînă..."

Deodată perdeaua de trestii cu mărgele a uşii zornăi scurt. În cameră se ivi figura sufocată de năduşeală a bancherului. Gîfîia cu întreruperi, îşi ştergea chelia cu

o gevrea * cît un pogon şi vorbea atît de tare, încît Kalandan şi Onan săriră în picioare.

— Pe cînd eu mă perpelesc, iată un om demn de invidiat... Cum se poate să fii aşa de nepăsător, efendi? Caravana manafului trebuie să sosească din clipă în clipă, iar noi lîncezim... Haide, omule, să ne sfătuim, că am dat de mare bucluc. Oamenii de strajă de la barieră mi-au adus vestea neagră că fata mea şi Hail nu-s cu ei. Tîlharul ăsta de beduin nu-i chiar aşa de prost cum îl credem noi...

La urmă îi istorisi cum îl împachetase pe Saharan, pentru mai multă siguranţă.

Entomologul rămăsese cu privirea aţintită la gîngania „cameleon", nu-l auzea, din toată flecăreala lui Raiz nu reţinuse decît că Hail nu era în pîlcul beduinilor. Apoi îşi exprimă părerea :

— Dacă dumneata şi gealaţii dumitale înţelegeţi să procedaţi ca în cazul lui Kai, eu nu mai pot să vă fiu de folos...

— S-ar putea să ai dreptate, Kai era prizonierul dumitale, spuse Raiz. Dar dacă nu l-am fi silit să mărturisească, ai fi păţit-o rău, şi nu numai dumneata. E în joc soarta fiicei mele, efendi !

— Şi a lui efendi Nadida, completă Kalandan. Pentru el mi-aş da şi sufletul, cum şi l-a dat Nabucodonosor într-una din camerele răcoroase ale ziguratelor.

---

* Gevrea = batistă orientală, ţesută cu fir.

— Fugi, mă lăudărosule... îl apostrofă Onan, care vorbea rar, de se crăpa cerul cînd ieşea din muţenia lui.

— Ei, ce facem ? le tăie vorba Raiz. Ce facem, efendi Duma ?

Duma privea încă fluturele. Începu mai pe ocolite, voind să se asigure de intenţiile bancherului :

— Şi dacă-l prindem pe şeic, ce aveţi de gînd să faceţi cu el ?

— Dă-l dracului ! Mie să-mi restituie fata — şi, natural, pe Hail. Altceva n-am ce să-i cer...

Radu Duma se înseninã. Fluturele îi stîrnise în minte o năstruşnică idee pe care voia să o pună în practică.

— Ştiţi ce, spuse el, mie să-mi daţi mînă liberă să acţionez.

— Da, nu e rău... făcu posomorît Raiz. Dar spune, pe ce te bizui ?

— Pe... „imperator cameleonis", zise Duma. Asta va fi ultima răfuială...

Seid El Malik intră liniştit în han, fără să presimtă furtuna ce se apropia. Era într-o vineri — duminica musulmanilor — şi hanul gemea de lume.

Îndreptîndu-se spre tejgheaua de lemn de curmal, se gîndi să-l lămurească pe hangiu asupra întîrzierii caravanei.

— Bună seara, Saharan ! Merg bine treburile ?

Duma — căci el se travestise în hangiu — nu răspunse. Beduinii luaseră loc la mese, în hanul ticsit de lume pestriță. Zohac, fugitul, era printre ei, căutînd parcă mereu să se ascundă.

Se auzi un pumn sec. Apoi zgomotul de sticle de băuturi scumpe căzute din rafturi. Trupul șeicului zăcea ghem, într-un colț, de directa proiectată. Beduinii se ridicară, ca unul, în picioare. Erau aiuriți și nehotărîți. El Malik se dezmetici repede. Se repezi la hangiu, zbierînd :

— De ce dai, lighioană ?

Alt pumn în bărbie îi făcu să-și amintească de străinul acela, ce-i luase fratele ostatic. Se năpusti înverșunat, strigînd :

— În clipa asta cine poate să te mai scape ? Unde-i Kai ?

Duma se alese cu o lovitură atît de dureroasă că o clipă se simți pierdut. Șovăi, dar nu căzu. Se înfipse țeapăn pe picioare, și al treilea pumn îl așternu pe El Malik la podea.

Gălăgia clienților, zarva produsă, fluierăturile și răcnetele femeilor chemară oamenii lui El Raiz, tocmai cînd Duma răsturna un dulap greu peste beduinii care voiau să-l înjunghie. Onan apucase doi arabi și-i lovea ca pe două ouă, cap în cap.

El Malik fu încătușat. Beduinii, zvîntați de lovituri, fugiră care-ncotro.

Hanul „Cap de miel" era închis în noaptea tîrzie. Într-o încăpere, Talib El Raiz aştepta sosirea Aişadei şi a lui Nadida. Seid El Malik îl privea sfidător, cu ochi tulburi, dîrz şi neînduplecat.

— Ăsta e riscul meseriei ce ţi-ai ales, şeicule... spuse Raiz. Ura dintre noi se va stinge, cînd Aişada va uita de tine.

— Aişada e soţia şefului tribului Sesaran. Ea nu va uita niciodată asta !

— Cît ceri s-o faci să uite ?

— Nimic !

— Pot să te scald în aur cu o singură condiţie : las-o logodnicului ei.

— Nu mă împotrivesc, zîmbi şeicul, dar trebuie să-l răscumperi şi pe acest „insectivor", altfel răfuiala va continua... Nu-ţi convine să mă dai pe mîinile autorităţilor. Nu te lasă afacerile tale, la fel de murdare.

— Cît ceri pentru amîndoi ? scrîşni bancherul.

— În orice caz o sumă care...

Duma asculta negustoria celor doi, cu o indignare amară. Tîrgul acesta îi făcea greaţă, îi răzvrătea toate simţurile, furnicîndu-i palmele.

Chiar atunci intrară cei doi captivi, aduşi în grabă de beduinii şeicului.

Aişada se plecă în faţa tatălui ei ; Nadida se temeni, cu mîinile împreunate, apoi îl îmbrăţişă pe Duma.

— Bravo, copii ! Sîntem iarăşi împreună. Apoi se adresă fiicei : Copilă mea, iată-te scăpată din ghearele

acestui „fiu al deşertului". Lucrurile merg bine. El Malik va primi răscumpărarea voastră...

— Despre ce răscumpărare e vorba ? întrebă Aişada.

— A ta şi a logodnicului tău.

— Dar, tată, eu sînt soţia acestui om înlănţuit. Porunceşte să-i scoată cătuşele.

— Cum, tu nu mai eşti fiica mea ? spuse aspru Raiz.

— Tot fiica ta, dar soţia şeicului !

Hail Nadida păli. Ochii lui mari, de libelulă, clipiră des. Avu o mişcare către prizonierul legat. Pe urmă, ca scos din minţi, strigă :

— Beduin afurisit, te-ai atins de cinstea acestei fete nevinovate ? Spune că nu-i adevărat, că e o minciună, că o sileşti să ne înşele !

Izbucnirea lui Hail i se păru Aişadei atît de caraghioasă, că se porni pe rîs. Trecu apoi la El Malik, îi răsfiră părul rebel şi, calmă, îl sărută şoptind :

— Dragul meu drag... N-avea grijă... Sub cerul nostru cald şi aspru totul se pulverizează şi piere, numai dragostea pentru tine nu va pieri niciodată...

El Malik îşi smuci cătuşele pe care femeia se silea să i le scoată.

La zgomotul cătuşelor căzute pe podea toţi avură o tresărire. Şeful tribului Sesaran îşi mişca de-acum în voie trupul înalt şi puternic, ca de sălbăticiune. Nici o primejdie nu-l mai ameninţa deocamdată. Îl privea pe Nadida sfidător, încrezător în izbîndă.

Talib El Raiz se uita abătut cînd la fiică-sa, cînd la acest beduin cu înfăţişarea dîrză, simţind cum încăperea hanului se învîrtea cu el ; îi trecu prin minte gîndul să curme ruşinea ce luase chipul unui monstru. Îşi pipăise chiar pistolul. Din tot ce gîndise, nici una din soluţii nu i se părea potrivită. O ştia pe această încăpăţînată copilă ; cu cît ar fi stăruit să se rupă din mrejele ce le întinsese nomadul asupra ei, cu atît i-ar fi îndîrjit hotărîrea. Ar fi fost în stare să plece cu tribul de beduini, chiar dacă şeicul era dat pe mîna poliţiei pentru traficul lui cu stupefiante.

În sfîrşit, chibzui că era mai bine să încerce o înţelegere paşnică :

— Şi, mă rog, să continuăm ! Care ţi-s pretenţiile, ca vînător de zestre ? Hai să terminăm o dată cu şiretlicurile astea rău-mirositoare...

— Eu nu vreau să trag foloase de pe urma căsătoriei cu fata ta, îl înfruntă El Malik. Dar nici să fac prostia s-o cedez „bondarului" ăsta, mai zise arătîndu-l cu degetul pe Nadida.

— Mi se pare că tîrgul acesta mă priveşte pe mine, îi întrerupse Aişada. Dacă-i aşa, am dreptul să cer, ca „prinţesă" a tribului, zestrea...

— Ce zestre, ai înnebunit ? ! Care zestre ? zbieră Talib El Raiz.

Începu o tocmeală care-i făcu şi mai mare silă lui Duma. Se sufoca în această atmosferă îmbîcsită. Presim-

ţise încă de la sosirea în Bandar Shahpur nefericita iubire a prietenului său. Vorbi :

— Afacerile voastre pe noi nu ne mai privesc. Hail Nadida nu trebuie răscumpărat de nimeni dintre voi. Kai este prizonierul meu. Vi-l dau în schimb.

Îl luă pe Hail de braţ şi ieşiră, spunîndu-i :

— Nu fi amărît, Hail, nu merită zbuciumul tău. Să ne depărtăm de acest miraj care te ucide. Salvarea ta depinde de vigoarea cu care te vei împotrivi.

Hail îşi aprinse o ţigară, trase cu sete şi nu răspunse. Se citea pe chipul lui însă tristeţea, care nu era a unui om înfrînt. Privi la Radu Duma, murmurînd stins, cu inima grea de amărăciune :

— Va trebui să lupt cu mine !

Chiar din prima zi, dimineaţa, ajunşi în Bandar Shahpur, entomologii mutară laboratorul-muzeu, din vila bogătaşului Talib El Raiz, în casa din mahalaua Vahabit.

Radu Duma era vădit impresionat de diversitatea colecţiilor din diviziunea articulatelor, mai ales a insectelor, care dovedeau munca încordată şi perseverentă a acestui căutător de comori.

Respirau un alt aer, ferindu-se amîndoi să mai pomenească de peripeţiile ce-i purtaseră în vîrtejul atîtor întîmplări zbuciumate.

Hail era bucuros că truda lui de ani de zile se vedea, în sfîrşit, preţuită de un cunoscător atît de pregătit, ca entomologul român.

— Ştii, Haile, mă ispiteşte din ce în ce mai mult să lucrăm împreună o carte, spuse Duma aşezat la masa de sticlă unde îşi clasa fluturii şi gîngăniile adunate din peregrinările lui.

— S-o facem, Radule... spuse Hail. Avem, cred, tot ce ne trebuie. Aş fi fericit să te ştiu lîngă mine un timp mai îndelungat. Să începem s-o scriem.

Duma zîmbi, cu ochii la insecte :

— Îţi închipui că cei de la muzeul „Antipa" nu mai au nevoie de mine ? Într-adevăr, nu te voi părăsi pînă nu vom găsi pîrdalnica aia de gînganie *Apokolokyntosis*, despre care nu se prea cunosc multe amănunte. Dar de îndată ce voi găsi-o, mă voi adînci în studiul ei morfologic. E nevoie de o monografie a insectei, de o carte făcută prin corespondenţa noastră.

O lumină blîndă se strecura prin fereastra deschisă a încăperii unde Duma îşi continua examinarea hexapodelor.

Deodată, privirea îi căzu pe acel fluture păros, pe care niciodată nu-şi găsise răgazul să-l cerceteze cu de-amănuntul. Îşi aminti de împrejurarea în care fusese prins : de şase ori îşi schimbase culorile să-l înşele, ferindu-se de plasa captivităţii.

Duma îşi răsfoi însemnările, deschise Magnum Entomologicum, compară un desen aproximativ, şi brusc izbucni, îmbătat de emoţie :

— Evrica !... Evrica, Hail !

Nadida se sperie. Prietenul lui era transfigurat de o bucurie imensă, şi-l trăgea spre el, arătîndu-i fluturele păros :

— Iată : *Apokolokyntosis !*

După ce se potoliră strigătele amîndurora de bucurie, entomologii noştri mai verificară o dată, şi încă o dată, calm, minuţios, cunoştinţele despre această *rara avis* — şi conchiseră că era cel mai strălucit trofeu pe care şi l-ar fi dorit orice entomolog.

Radu Duma zîmbea la gîndul că denumirea de *Apokolokyntosis* o luase din Seneca, nu fără noimă, ea fiind povestea hazlie a împăratului Claudiu preschimbat în dovleac — ca simbol al prostiei.

În zorii zilei următoare, o telegramă le aduse ştirea că submarinul românesc „Delfinul" se află în rada portului Bandar Shahpur.

În timp ce Nadida îl ajuta să-şi împacheteze cu grijă colecţia de insecte, Radu Duma observa părerea de rău a prietenului arab.

— O să ne vedem la Bucureşti, amice !

— La Bucureşti ! afirmă Nadida, cu o tresărire de speranţă.

Plecară în port, iar înainte de a se îmbarca, îmbrăţişîndu-se, schimbînd cuvinte calde de despărţire, îşi făgăduiră o revedere grabnică în România.

Lei 1,50

EDITURA TINERETULUI